

De Dagbladen

DAGBLAD VOOR HOLLANDS NOORDERKWARTIER

Hoofdredacteur M. H. E. Uylster
DINSdag 22 OCTOBER 1948
59STE JAARGANG No. 11648
Bureau: Laas 201 Telefoon K 2346-444 Directeur J. Eijlma

DE WEDEROPBOUW VAN PETTEN

In geen land ter wereld, België wellicht uitgezonderd, wordt men een dorpje zoals Petten. Het was gelegen vlak achter de zandplaat, waarheen het meertje van de bewoners hun hooi leven lang gewerkt hadden. Het dorp lag daar rustig en was toen een rustplaats voor vele oudere mensen uit de steden en voor de kinderen, die om gezondere redenen verpleegd aan zee mocht hadden. Daar waren de gebouwen van Trein 82, waar 'dies d'illo' een reedsheid weer terug kregen.

Toen kwam de oorlog met al zijn verschrikkingen en daarmee de beestier en diens idee om een eenzame West-wal te maken. Zo hier en daar werd reeds een huis, een hotel, een tehuis voor kintoren en ziekenhuis langs onze Holl. kust.

De beurt kwam ook aan het oude Petten met zijn mooie strand, herrie en begrafsplaats. De althit durende golfslag van de zee had Petten reeds enkele decennia verwoest, maar nu beschermd door een massieve zeezuivering dijk met rust gebleven te hebben. Die rust werd weer verstoord, toen het bevel kwam 'ontuinen'. Een uitsicht volgde naar kippenhokken en schuren. Petten was weer verlaten, zoals het vroeger verlaten was voor de laatste winter.

Nederlandse firma's, op wist behuut, kwamen met auto's, die de veldten droeg binnen. Zwarte vrachtwagens raasden af en aan, geladen met bouwmaterialen. Het lot van Petten was bezield. Verplegers in uniform met het roos van het Rode Kruis liepen te dolen door de verlaten straten om bij een eventueel plaats behouding op te kunnen helpen.

Het kraken en knetteren van spijlen, hout en nervaalend gesteente kloek waders in het rond. Huis na huis verdween, alsmede het oude kerkje, waar zoveel oudere hun laatste rustplaats hadden gevonden. Een graf gebed met een zware hardsteen ark met inscripties. En waders was Petten slechts een puinhoop.

De slooperfirma's hadden hun laatste beente voorgezet. Dit was nog geld verdienen en den beestier zoveel mogelijk steun verlenen. Naast en om het oude dorp daverden de molens van de betonmolen en grachtmolen. Grote hellingen en steellagen verspreiden, alsmede een brede tankgracht midden door het vruchtbare land. Ook daar was de Nederlandse samenwerkers aanwezig. We zouden de namen kunnen noemen van de veldten, die de diem die om g'dn veldten stonden en van Petten maakten wat er van over is.

goleven... slechts één puinhoop. Achter de dromer buidelen de Petteners verdwenen van haard en bod in krotten en kippenhokken tegen somber fabelachtige prieten. Verjaagd uit hun oude rustige dorpje, verlaagd van hun eigen stukje grond, door die laas met spijkers.

Plannen tot wederopbouw

En het was in die dagen, ook reeds plannen begonnen te rijpen om Petten te doen herbouwen. Onder het oog van den beestier werden de plannen ontworpen en weer in stukken gescheurd, als het plan niet voldeed. Mei, v. d. Ban van de Financieelste dienst kwam een handje helpen. Zij is het, die verslette met haar bekers een goed plan ontwerp voor de wederopbouw van Petten.

Naar aanleiding van dit plan zijn we eens gaan praten met de diem van de wederopbouw te Petten. Geseten in het kantoor van den hoofdopzichter en zijn assistenten hebben we van het plan kennis kunnen nemen. In deze kerk, het hart van de wederopbouw, worden alle gegevens verzameld en het terrein in tekening gebracht. Toen we er waren, was men juist bezig met het uitlaten en waterpassen van de eerste aan te leggen straten, waaraan de eerste huizingen zullen worden gebouwd.

Onder de deskundige leiding van de wederopbouw hebben wij het terrein verkend en werd veel ons duidelijk. De huidige begrafsplaats zal worden verlegd en omgevoren door een moortje, opgetrokken van oude stenen, afkomstig uit de puinhoop. Op de plaats, waar vroeger het kerkje heeft gestaan, denkt men een kapelletje op te richten, aan welks voet levende ruiten, een veertig jonge mensen die hun leven gaven mede voor onze veldten. We moegen hen niet vergeten en moeten hun graven onderhouden tot in lengte van dagen. Thans ruilen zij nog tussen de puinhoop, maar eens zal aan hun graf het Petten van de toekomst gaan verruilen. Het oude kerkje zal herrijzen uit het niet nieuw te bouwen Petten over een keurig landwegje, lopende naast de tankgracht door. Deze tankgracht, die gedeeltelijk reeds door gelidertassen wordt gedempt, zal voor het overige gedeelte worden herschapen in een paar mooie vijvers, aan welke over een prachtige aanplanting zal worden aangebracht op een kunstmatig opgevoeren heuvel, die het nieuwe dorp zal beschermen tegen de althit door walsende westervinden. Het denzombe, dat gelukkig geheel gespaard is gebleven, zal worden uitgerijnd.

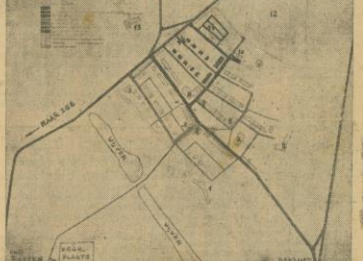
Wij lopen in het Petten der toekomst...

We zullen U het Petten der toekomst laten zien en mensen niet beter te kunnen doen, dan U mede te nemen op onze wandeling vanaf de kluft. We passeren eerst de rioolwatervervangingsinstallatie en wandelen dan de hoofdstraat binnen. Deze heeft toen tien verdiepingen en een breedte van tien meter. Hier zal het nieuwe Petten verrijzen. Het uitlaten en waterpassen van de eerste aan te leggen straten.

BIJ HET KAARTJE

- 1. Complex M. woningen ouden van daeren.
- 2. N.H. Kerk
- 3. School
- 4. Postkantoor en Rijkskapelle
- 5. Boerenleekbank
- 6. Klein eed
- 7. Gebouw V.V.V.
- 8. Hotel-café-restaurant
- 9. Penalen
- 10. Garage
- 11. Parkterreer
- 12. Sportvelden
- 13. Jeugherberg
- 14. Eerste 14 woningen
- 15. Rioolwatervervangingsinstallatie

metter met een klinkerbestrating van vijf meter, waaraan binnen zijn geplaat. We passeren rooien- en winkelhuizen, waaraan de gewone omgashuizingen. Ter rechter zijde staat de trost de Mid. herv. kerk met haar oude klok en tuurwerk. Op de hoek van de trost staat het kerkkantoorje, waaraan naast gebouwen van de Rijkspolitie, beide met mooie woning.

Aan de andere zijde der straat staat de Boerenleekbank, waaraan een af middestandswoning volgt. Links om de hoek staat een behoortig penalen en verderop het complex kleine woningen voor ouden van dagen met bijbehorende woning van den opzichter, met ruimte voor de wijkverpleger e.d. Het geheel is mooi gelegen tegen de hennukruis geplaat met bomen en heester.

We wandelen voort en passeren opsluizen de kerk, omgeven door een middestandswoning. Voor ons opsluizen een gebouw met keurige voortuin. Rechts van ons prachtige tweeklasser, rechts van ons een prachtige tweeklasser.

We denken eerst hier een kooje kooje en vervolgens onze weg daarop langs de zijstraat. Rechts van ons staat een keurige garage en even verder de sportvelden, welke kunnen verdwijnen met op borie uit Holland's Noordkop. Keurig gelegen tussen het dorp en de demen.

Links van ons zien we een grote parkeerplaats voor automotoren en aan de andere zijde de eerst gebouwde 14 woningen. We treden een dezer woningen binnen. Een entree met keurig halletje, waarin opgenomen de W.C. naast de voordeur. Een grote, prettige woonkamer en kleine slijkamer met keuken. Hierachter een goede schuur en kelder. De trap opgaande eerst weer een portaal, wat vanaf wij in drie slaapkamers kunnen komen en in een douche. Door een deur in de achtergevel kunnen we nog het soldertje boven het schuurje betreden, waar ruimte is voor berging van gereedschappen, maar waar ook zonnig en ledikant kan staan. Keurige woning, waarop bezinnig moest worden kennis van de materiele e.g. zeev. Als we de dik opgaan dan zien we voor ons rondom het Korkwater tal van mooie sonneruime om villa's met voldoende tussenuimte om het aesthetisch geheel niet te bederven. Links daarvan de Jeugherberg en de vakantiehuizen van Trein 82 weer in vol bedrijf. Tegen de Rijkszwevevings staat dan nog de Kantonierwoning van de Rijksverrijn. Die we passeren als we de zeeovering beklinnen. De zee is mooi en vredig, aan de horizon passeren langs de oude Petteners gronden enig grote Nof. zeezweepen...

Dit is een beeld van het Petten der toekomst, dat wij voor ons aangehouden krijgen optuinen... zal de wederopbouwing van dit groete plan nog ver in het verrijcht liggen?

De economische strijd

GOERLOO levert geen voordeel op pleegt mee te zeggen. Inderdaad. Vroeger mag het anders zijn geweest, maar ieder volk nog min of meer op zich zelf stond, ook in economisch opzicht, en men, door het verlaten van zijn tegenstander, zichzelf met productiedruisheid verrijken kon zonder van de versamling die de tegenstander onderging, schade te lijden; tegenwoordig treft men zichzelf, wanneer men den vijand treft, wat inden al de staatkunde en politieke belangen uiteensloopen, de economische staats in nauw verband met elkaar. Door Duitsland te verlaten hebben Rusland en Engeland — vooral ook Amerika — zich van een imperialistische tegenstander en levende van een gevaarlijken concurrent op de wereldmarkt ontdaan, maar zij hebben tegelijk een afzetter binnen eigen producten uitgespeeld. Als althit de verrijdingen wederom op volle kracht specifiek in de als de achtergrond binnen de eigen grenzen is verschaald, vindt de afzetter die geveerde landen in het verband en vrijwel Europa geen afzetter.

Niet dat er in dat Europa geen behoefte aan goederen zou bestaan. Wij weten maar al te well hoe groot die behoefte is. Maar geen der vorrands Europees volken is kapitaalrijk genoeg om de rekening, die noodzakelijk op iedere leverantie volgen moet, te betalen.

DEBONDANKS is de politiek, welke bij de verrijdingen in dat Europa werd gevolgd, in sterke mate door economie van de bevolking geweest en als daarbij deed zich de tegenstelling gelden tussen Oost en West en stonden Rusland en Amerika (met Engeland) onverzettelijk tegenover elkaar. Dat Duitsland moet worden hersteld — hetgeen niet zeggen wij, dat het in politiek opzicht krachtig moet worden gemaakt, maar wij, dat het zo spoedig mogelijk oprichting worden moet — daarvoor zijn de Grote Vier het in alle opzichten best. Een wettelijk in het hart van Europa is geen der mogendheden geweest. Ook Nederland niet, want Duitsland is ons achterland. Maar de verrijding van de Grote Vier begint, waar het in de invloedsfeer binnen Duitsland grenzen gaat.

En ook ten aanzien van invloedssfeer buiten Duitsland staan Oost en West als rivalen tegenover elkaar. Engeland en Amerika hebben hun belangen bij een vrije vaart op de Deauw in het geldig gebracht en bij de besprekingen over dit probleem is somtijds het Den Haag in economisch opzicht zou wijnen maaten. Molotov spreekt bij de debatten over de vrije vaart op de rivier en over internationalisatie er van, het Buskannaal en het Panamakanal uit, die toch ook niet internationalisatie afschieten om daarbij de belangen van vele landen zijn gemiddeld. Maar zijn protest heeft hem niet gebaat.

HET handelsverdrag, dat dezer dagen tussen Rusland en Zweden tot stand gekomen is, bleek weinig naar de zin van Washington te zijn, dat ten aanzien van Scandinavië andere economische plannen gekoesterd had en dat nu zal moeten aanzien hoe de aan Zweden geleverde Amerikaanse industrie apparaten ten bate van den Russischen mederijder worden aangevend.

Zo wordt het economisch spel tusschen de verrijdingen, die de rust in Europa moeten herstellen, voortgespeeld met en tegenzet.

VELDIAARSCHALK Smuts heeft bij de ontvangt in de verrijdingen verandering der Staten-Generaal de volken van Europa vermaand zich in economisch opzicht met elkaar te verstaan. Last men een Europees economische Raad instellen, behoeftende bij om de algemeen economische belangen en de ontwikkeling van Europa te regelen. Het was de naderving van een wijl man, die de vruchte plakkien in de wereldpolitiek schier doorrijt en wiens verzoening groot wil stand zou kunnen zeggen, indien men maar gestadig werd

Molotov stuurt uit de koers

Molotov, die momenteel met het mat. Owen Ellsberg's op weg is naar New-York, is in de gelegenheid gesteld om enige tijd op de brug bij den kapitein te vertoeven. Terwijl de linnen van de Telefontoren op hem worden gericht, heeft de Russische staatsminister zijn staatsminister op het Engelse schip bevestigd. Toen Molotov zijn plaats weer oerflood, om den gestuurder, en bleek het schip twee graden uit de koers te zijn geslagen.

De uitpraak tegen A. R. Jonker

De Commissie voor de Persontvering heeft haar beslissing genomen betreffende A. R. Jonker, schiedrijver van 6 Mei 1941 tot 1942 hoofdredacteur van de dagblad van Holland's Noordkwartier en van 1 Mei 1943 tot 1 Juni 1943 hoofdredacteur van het dagblad van Noord-Holland, na Juni 1943 als lid toegevoegd tot de NSB.

Jonker schreef voort in het blad van de Gereserveerde 88. Althit een zwaarte over naar de afgevoerd Ophoven.

De bestelling der commissie luidt: Ontsetting voor de tijd van twintig jaren naar zwaar!

Aanslag op den Paas?

VATJANSTAD, in October — Volgens berichten van de destijds in de ziele van de eerste van Heilig-Verlating van vader Staabers, een jonge vrouw van Zegevochtische nationaliteit zijn gearresteerd.

Deze arrestatie zou het plan staald hebben een aanslag op den Paas te doen, de politie had op last der staalman autoriteiten streng veiligheidsmaatregelen genomen langs de weg, die de Paas zou gaan en zich naar de St. Pieter en Valtianstad te bewegen.

Reuter versloet uit Valtianstad, dat men daar niets weet van een aanslag op den Paas, noch eerder van Frans sille weet gesteld. De Paas te naar Castel Canada, sijn zwaarverrijkt teruggekeerd, nadat hij een plechtigheid in de St. Pieterkerk te Rome heeft 80 gewoond.

Winkeliers protesteren tegen prijsbeheersing

Ruige honderden Amsterdamse winkeliers kwamen gister in Bulwers in Amsterdam in protestvergadering tegen het nieuwe prijsbeheersing. De heer J. J. Schindmeyer noemde aldus namen van ambassadeurs, die bij het in belang nemen van goederen hadden doen uitkomen dat lotten de winkelier naar toetsenlijk gezog zou zijn, de zaak wel met een snare zou aflopen, tegeger was verder van meening, dat niet de laatste mededeeling gevolgd wordt om de zware handel te beuigen. Er werd te veel in het veld weg geconcentreerd zonder de bron op te zoeken.

„Ook wordt hier met twee masten gewoond. Verscheidene detailhandelen, voornamelijk hierop het woord. Er werd te vrees uitgegokren dat de strijd tussen prieten en lozen op de rug van de middestand zal worden uitgewoeten.

Weerbericht

RETS KOUDER.
Meest zwaar bewolkt, met plaatselijke nevel of mist hier en daar lichte regen. Weinig wind, iets minder zach.

Hors d'Oeuvre

Geschiedenis op de zwaarte plaat

Men vertelde mij onlangs, dat de redactoren van de zwaarte plaat, op een reis naar Parijs, op een restaurant granofonoplant ontzettend zijn.

Ja, maar, ontzettend jammer, dat de granofonon niet eerder uitgevonden is. Hoe hoostend zou ik mijn schooljaren de geschiedenis hebben gevonden, als wij met eigen oren hadden kunnen horen, wat Claudius C. v. d. Romanen in te brengen had, als wij de stem van Jacobus van Bieren hadden kunnen vernemen, toen zij de tuilen der Hecken en Kadeploeven trochtte te bescheuten, als wij Napoleons beremde rede, uitgeproken in de schaduwen der pyramiden, hadden mogen onvangen woord voor woord, als wij hadden kunnen luisteren naar Willem de Zwijger — wat te verslaan, op een ogenblik dat hij in de zwaarte, — Gien senle herboeken naar, maar de levende stem, het levend getuid uit het verleden, zou ons dit verleden voor de orest hebben gebracht, te lezende, dat het voor ons lezende overgebricht. Blijven moest.

Maar misschien is het toch beter, zoals het is en zou de geschiedenis, ontstaan van de fantasie, waaraan de historische overleving is onschuldig als een ruitje in de klomp, niet om zijn laatste hebben insoekt. Misschien behoeven wij komende generaties niet te benijden, die zullen moeten luisteren naar het omwikkeld ordal van zwaarte volkmenners als Gibbels en Hitler, waaraan het velding letterlijk en overvloedig oestriet ter Verdoemtoentree, naar de zwaarte granofonoplant van Parijs.

KREEFT.